

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 835

Warszawa, 26 czerwca 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Jarosława Sachajkę.

(-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Ryszard Bartosik; (-) Kazimierz Bogusław Choma; (-) Krzysztof Cieciora; (-) Bronisław Foltyn; (-) Anna Gembicka; (-) Agnieszka Górska; (-) Marek Jakubiak; (-) Norbert Jakub Kaczmarczyk; (-) Mariusz Kałużny; (-) Janusz Kowalski; (-) Anna Kwiecień; (-) Sebastian Łukaszewicz; (-) Sławomir Mentzen; (-) Bartłomiej Pejo; (-) Grzegorz Adam Płaczek; (-) Michał Połuboczek; (-) Jarosław Sachajko; (-) Olga Ewa Semeniuk-Patkowska; (-) Katarzyna Sójka; (-) Paweł Szrot; (-) Sylwester Tułajew; (-) Przemysław Wipler.

USTAWA

z dnia ...

o zmianie ustawy o ochronie zwierząt

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580) w art. 12 po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„**4c.** Zabrania się chowu lub hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. 2021 poz. 36) w celu pozyskania z nich futer.”

Art. 2.

1. Podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie ustawy działalność, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy, mogą ją prowadzić do dnia 31 grudnia 2039 r.

2. Od dnia wejścia w życie ustawy nie będą wydawane nowe zezwolenia na prowadzenie działalności o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy.

3. Podmioty i rolnicy posiadający w dniu wejścia w życie ustawy odpowiednie zezwolenia na prowadzenie działalności, o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy, ale mający tę działalność zawieszoną, mogą ją wznowić i prowadzić zgodnie z ust. 1 powyżej.

Art. 3.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba wydania ustawy

Projekt stanowi nowelizację ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), dalej zwany „ustawą”. Celem wprowadzenia ustawy jest osiągnięcie kompromisu pomiędzy rolnikami – hodowcami zwierząt futerkowych a społeczeństwem.

Wprowadzenie zakazu hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika stanowi odpowiedź na rosnącą presję społeczną wywołaną przez ataki ze strony organizacji antyhodowlanych przy jednoczesnej ochronie interesów ekonomicznych rolników oraz ochronie interesów gospodarczych i stabilności prowadzenia działalności rolniczej w Polsce.

Proponowane przepisy mają na celu wprowadzenie samoregulacji w branży hodowlanej, zapewniając jednocześnie pewność i stabilność dla hodowców na okres najbliższych 15 lat. Hodowcy są świadomi konieczności dostosowania się do zmieniających się warunków społecznych i oczekiwań, jednakże wprowadzenie zaproponowanych rozwiązań jest dla nich niezbędne z uwagi na ochronę interesów gospodarczych i stabilność prowadzenia działalności. Rolnictwo jest jednym z kluczowych sektorów gospodarki, a w związku z tym decyzje wpływające na jego kształt powinny być podejmowane z wieloletnim wyprzedzeniem. Stabilizacja prawa i jego przewidywalność są fundamentem rozwoju gospodarczego.

Przeprowadzenie procesu zmiany w sposób odpowiedzialny i z poszanowaniem interesów hodowców wpłynie pozytywnie na wizerunek Polski na arenie międzynarodowej jako kraju, który potrafi wprowadzać trudne zmiany w sposób sprawiedliwy i zrównoważony.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma zostać unormowana

Hodowla zwierząt futerkowych w Polsce ma długą tradycję i stanowi integralną część sektora rolniczego. Według raportu przygotowanego przez dr. inż. Roberta Mrocza z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej - Państwowy Instytut Badawczy, Polska jest jednym z największych producentów skór zwierząt futerkowych w Europie, zajmując drugie miejsce na świecie po Chinach. W 2020 roku w Polsce funkcjonowało 845 ferm zwierząt futerkowych, z czego 597 ferm zajmowało się hodowlą mięsożernych zwierząt futerkowych, takich jak norki amerykańskie, lisy oraz jenoty. Branża futrzarska w Polsce generuje znaczące przychody z eksportu skór oraz dodatkowe źródła dochodów z produktów

ubocznych pochodzenia zwierzęcego (UPPZ), które są wykorzystywane w żywieniu zwierząt futerkowych. W 2023 roku wartość eksportu skór z Polski wyniosła 1167 milionów złotych, a prognozy na kolejne lata wskazują na dalszy wzrost.

Działalność ta jest również istotnym elementem w symbiozie z przemysłem drobiarskim i przetwórstwa rybnego, dostarczając wartościowe produkty uboczne, które są wykorzystywane jako składniki karmy dla zwierząt futerkowych. Dzięki temu zmniejsza się ilość odpadów i koszty utylizacji w tych sektorach, a jednocześnie branża futrzarska ma dostęp do tańszych i ekologicznych źródeł pożywienia. Sektor hodowli zwierząt futerkowych odgrywa istotną rolę w polskiej gospodarce. Jego złożoność i zintegrowanie z innymi gałęziami produkcji rolniczej sprawiają, że jest to branża o szerokim zasięgu ekonomicznym. Hodowla zwierząt futerkowych wpływa pozytywnie na zatrudnienie, generuje przychody dla budżetu państwa oraz wspiera inne sektory rolnictwa poprzez współpracę i wzajemne korzyści gospodarcze. Ponadto, fermy futrzarskie współpracują z branżą stolarską, budowlaną, transportową i weterynaryjną. Budowa i konserwacja infrastruktury ferm wymaga usług budowlanych i stolarskich, a transport zwierząt, skór i pasz wspiera branżę transportową. Regularne szczepienia i badania weterynaryjne zwierząt futerkowych generują zapotrzebowanie na usługi weterynaryjne.

3. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Aktualnie, zgodnie z Ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580), chów i hodowla zwierząt futerkowych jest dozwolona, pod warunkiem spełnienia odpowiednich wymogów dotyczących warunków bytowych i opieki nad zwierzętami. Nie istnieje ogólnokrajowy zakaz prowadzenia takiej działalności, a hodowcy mają prawo do swobodnego zakładania i rozbudowy ferm. Proponowana ustawa wprowadza 15-letni okres przejściowy, po upływie którego wprowadzony zostanie bezwzględny zakaz chowu i hodowli zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika. Przepis ten ma na celu umożliwienie hodowcom dostosowanie się do nowych regulacji oraz stopniowe wygaszanie działalności.

Nowelizacja ustawy wprowadza zakaz budowy nowych ferm zwierząt futerkowych. Działalność będzie mogła być prowadzona wyłącznie na już istniejących fermach, bez możliwości ich rozbudowy. Przez okres przejściowy obowiązywać będą dotychczasowe przepisy prawne, umożliwiając hodowcom prowadzenie działalności zgodnie z obecnie obowiązującymi normami. Ma to na celu zapewnienie stabilności prawnej oraz ekonomicznej dla hodowców w okresie dostosowawczym.

4. Argumenty przemawiające za odpowiednim *vacatio legis*

Hodowcy zwierząt futerkowych zainwestowali znaczne środki finansowe w rozwój swoich ferm. Odpowiednio długi okres *vacatio legis* pozwoli na spłatę zaciągniętych zobowiązań, co jest kluczowe dla uniknięcia negatywnych skutków ekonomicznych i społecznych.

Odpowiednio długi okres przejściowy umożliwi hodowcom przekształcenie swojej działalności oraz odpowiednie zaplanowanie dalszych kroków biznesowych, co zminimalizuje ryzyko gwałtownych zmian w strukturze gospodarki rolnej. Okres *vacatio legis* pozwoli pracownikom związanym z branżą hodowli zwierząt futerkowych na znalezienie alternatywnych miejsc pracy lub na przekwalifikowanie się, co jest istotne z punktu widzenia społecznego.

Nagłe wprowadzenie zakazu mogłoby wywołać niepokoje społeczne oraz destabilizację w regionach, gdzie hodowla zwierząt futerkowych jest istotnym elementem gospodarki lokalnej. Długi okres przejściowy pozwoli na płynne dostosowanie się do nowych realiów.

5. Założenia aktów wykonawczych

Proponowana ustawa nie wymaga wydania nowych lub zmiany obecnie obowiązujących aktów wykonawczych.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy dotyczącej zakazu hodowli zwierząt na futra został starannie wypracowany w porozumieniu ze związkami i organizacjami rolniczymi. Stanowi on kompromis pomiędzy oczekiwaniami rolników a społecznymi oczekiwaniami wynikającymi z działań organizacji antyhodowlanych.

Przy opracowywaniu projektu ustawy, intensywnie konsultowaliśmy się z przedstawicielami związków zawodowych rolników oraz organizacjami branżowymi. Uzgodnienia te miały na celu uwzględnienie zarówno interesów rolników, jak i potrzeb społeczeństwa. Dzięki współpracy ze związkami i organizacjami rolniczymi udało się wypracować rozwiązanie, które równoważy interesy ekonomiczne rolników z oczekiwaniami społecznymi. Ustawa ta jest przykładem dialogu społecznego i dążenia do znalezienia wspólnych rozwiązań w trudnych kwestiach społecznych i gospodarczych.

Warszawa, 4 lipca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1470/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEPAN
L.dz. DS. 1120.265.2024
Data wpływu 5.07.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje dodanie ust. 4c w art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹ (dalej: u.o.z.).

Nowelizacja wprowadza zakaz chowu lub hodowli zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich² (dalej: u.o.h.), z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), w celu pozyskania z nich futer (art. 1 projektu).

Zgodnie z art. 2 projektu podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy działalność polegającą na chowie lub hodowli zwierząt futerkowych będą mogli ją prowadzić do 31 grudnia 2039 r. Od dnia wejścia w życie nowelizacji nie będą wydawane nowe zezwolenia na prowadzenie działalności polegającej na chowie lub hodowli tych zwierząt. Podmioty i rolnicy posiadający w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy odpowiednie zezwolenia na prowadzenie wymienionej wyżej działalności, ale mający tę działalność zawieszoną, będą mogli ją wznowić i prowadzić do 31 grudnia 2039 r.

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać następujące akty prawa Unii Europejskiej:

- art. 13, art. 49 i art. 52 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE);

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. DS-WP.020.173.6.2024
Data wpływu 07.07.2024 r.

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 36.

- dyrektywę Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącą ochrony zwierząt hodowlanych³ (dalej: dyrektywa 98/58);
- dyrektywę 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego⁴ (dalej: dyrektywa 2015/1535).

2.1. Artykuł 49 TfUE stanowi, że ograniczenia swobody przedsiębiorczości obywateli jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego są zakazane. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli. Swoboda przedsiębiorczości umożliwia zatem obywatelom UE trwałe i ciągłe uczestniczenie w życiu gospodarczym innego państwa członkowskiego niż państwo ich pochodzenia. Możliwość stosowania przepisów o swobodzie przedsiębiorczości warunkuje stała obecność w przyjmującym państwie członkowskim, wskazująca na zintegrowanie z jego życiem gospodarczym.

Korzystanie z podstawowych swobód rynku wewnętrznego nie ma jednak charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom na mocy prawa UE, jak i prawa krajowego.

Artykuł 52 TfUE dopuszcza przyjmowanie przepisów krajowych przewidujących szczególne traktowanie cudzoziemców uzasadnione względami porządku publicznego⁵, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

Ponadto, orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) dopuszcza uregulowania krajowe, których skutkiem mogłoby być utrudnienie lub zniechęcenie do korzystania ze swobód traktatowych, w tym ze swobody przedsiębiorczości. Muszą one jednak być (1) niedyskryminujące wobec podmiotów z innych państw członkowskich; (2) uzasadnione koniecznością ochrony nadrzędnych wymogów interesu ogólnego; (3) adekwatne z punktu widzenia przyjętego celu; (4) konieczne, tj. nienakładające ograniczeń wykraczających poza to, co jest niezbędne dla osiągnięcia zakładanego celu regulacji⁶. Państwa członkowskie korzystają w tym zakresie z pewnego marginesu uznania co do wyboru najwłaściwszego środka, zaś okoliczność, że w danym państwie członkowskim ustanowiono bardziej rygorystyczne wymogi niż w innych, nie oznacza sama przez się, że wymogi te są nieproporcjonalne⁷.

³ Dz. Urz. UE L 221 z 8.8.1998, s. 23, ze zm.

⁴ Dz. Urz. UE L 241 z 17.9.2015, s. 1.

⁵ W motywie 41. preambuły do dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, s. 36) zaznaczono, że pojęcie porządku publicznego obejmuje ochronę przed rzeczywistym lub wystarczająco poważnym zagrożeniem jednego z podstawowych interesów publicznych i może dotyczyć szczególnie kwestii związanych z godnością ludzką, ochroną nieletnich i dorosłych wymagających opieki oraz dobrostanem zwierząt.

⁶ Wyrok TSUE z dnia 30 listopada 1995 r. w sprawie C-55/94, *Reinhard Gebhard p. Consiglio dell'Ordine degli Avvocati e Procuratori di Milano*, ECLI:EU:C:1995:411, pkt 37.

⁷ Wyrok TSUE z dnia 10 lutego 2009 r. w sprawie C-110/05, *Komisja p. Republice Włoskiej*, ECLI:EU:C:2009:66, pkt 65.

2.2. Regulacje dotyczące swobód rynku wewnętrznego, w tym swobody przedsiębiorczości, należy odczytywać z uwzględnieniem art. 13 TfUE dotyczącego dobrostanu zwierząt. W przepisie tym wskazano, że przy formułowaniu i wykonywaniu polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii oraz polityk dotyczących rynku wewnętrznego, badań, rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej, UE i państwa członkowskie w pełni uwzględniają wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt jako istot zdolnych do odczuwania, przy równoczesnym przestrzeganiu przepisów prawnych i administracyjnych oraz zwyczajów państw członkowskich związanych w szczególności z obyczajami religijnymi, tradycjami kulturowymi i dziedzictwem regionalnym. Z punktu widzenia materii regulowanej w projekcie ustawy na uwagę zasługuje to, że przy formułowaniu i wykonywaniu polityk dotyczących rynku wewnętrznego państwa członkowskie zobowiązane są uwzględniać wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt.

2.3. Dyrektywa 98/58 wyznacza minimalne standardy ochrony zwierząt gospodarskich. Zwierzę w rozumieniu dyrektywy to jakiekolwiek zwierzę (w tym ryby, gady lub zwierzęta ziemnowodne) hodowane lub trzymane celu produkcji jedzenia, wełny, skóry lub futra lub do innych celów gospodarskich (art. 2 pkt 1). Dyrektywa 98/58 zobowiązuje państwa członkowskie do opracowania przepisów gwarantujących, że właściciele i opiekunowie podejmą uzasadnione kroki w celu zapewnienia warunków utrzymania zwierząt będących pod ich opieką, tak aby zwierzęta nie były narażane na niepotrzebne cierpienie, ból lub zranienie (art. 3). Państwa członkowskie są także zobowiązane do dopilnowania, aby warunki, w jakich zwierzęta (wyluczając ryby, gady i zwierzęta ziemnowodne) są hodowane lub trzymane, biorąc pod uwagę ich gatunek i stopień rozwoju, dostosowanie i udomowienie oraz ich potrzeby fizjologiczne i psychiczne zgodnie ze stosowaną praktyką i wiedzą naukową, były zgodne z przepisami określonymi w załączniku do dyrektywy (art. 4). Należy także zwrócić uwagę, że państwa członkowskie, każdego roku do 31 sierpnia, przedkładają Komisji sprawozdanie roczne za poprzedni rok z kontroli przeprowadzonych przez właściwy organ w celu zweryfikowania zgodności z wymaganiami dyrektywy 98/58. Sprawozdaniu towarzyszy analiza najpoważniejszych ustaleń dotyczących wystąpienia niezgodności oraz krajowy plan działania na rzecz zapobiegania ich występowaniu lub ograniczenia ich w następnych latach (art. 6 ust. 2). Dyrektywa zezwala, by państwa członkowskie mogły, zgodnie z ogólnymi zasadami TfUE, utrzymać lub zastosować na swoim terytorium ostrzejsze przepisy ochrony zwierząt gospodarskich niż te ustanowione w dyrektywie. Państwa te poinformują Komisję o takich środkach (art. 10 ust. 2).

2.4. Projekt ustawy wymaga także oceny w świetle dyrektywy 2015/1535. Pojęcie „przepisy techniczne” obejmuje m.in. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne państw członkowskich, zakazujące produkcji, przywozu, wprowadzania do obrotu lub stosowania produktu lub zakazujące świadczenia bądź korzystania z usługi lub ustanawiania dostawcy usług (art. 1 ust. 1 lit. f dyrektywy 2015/1535).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 dyrektywy 2015/1535 państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji wszelkie projekty przepisów technicznych,

z wyjątkiem tych, które w pełni stanowią transpozycję normy międzynarodowej lub europejskiej, w którym to przypadku wystarczająca jest informacja dotycząca odpowiedniej normy. Ponadto państwa członkowskie obowiązane są przekazać Komisji także uzasadnienie konieczności przyjęcia takich przepisów technicznych, jeżeli uzasadnienie to nie zostało wyraźnie ujęte w projekcie. Komisja i pozostałe państwa członkowskie są uprawnione do zgłaszania swoich uwag do danego projektu, a państwo, które dokonało notyfikacji obowiązane jest do możliwie pełnego uwzględnienia tych uwag.

Przepis art. 6 dyrektywy 2015/1535 nakazuje państwom członkowskim wstrzymać przyjmowanie notyfikowanego aktu prawnego. Dyrektywa przewiduje, że takie zawieszenie prac może trwać od 3 do 18 miesięcy, w zależności od opisanych w niej przypadków.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Dyrektywa 98/58 reguluje ochronę dobrostanu zwierząt futerkowych hodowanych w celu pozyskiwania np. skór lub futer. Projektowany zakaz chowu i hodowli zwierząt futerkowych w celach komercyjnych może być uznany za ostrzejsze niż przewidziane w dyrektywie 98/58 środki ochrony zwierząt gospodarskich. Warunkiem dopuszczalności takich przepisów jest ich zgodność z ogólnymi zasadami TfUE (art. 10 ust. 2 dyrektywy 98/58).

Projektowany zakaz chowu i hodowli zwierząt futerkowych może zostać uznany za ograniczenie traktatowej swobody przedsiębiorczości. Dodawany ust. 4c w art. 12 u.o.z. przewiduje zakaz chowu i hodowli zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 u.o.h.⁸, z wyjątkiem królika, w celu pozyskania z nich futer.

Z art. 49 TfUE wywodzone są określone wnioski orzecznicze (zob. pkt 2.1. opinii). Uwzględniając orzecznictwo TSUE, można stwierdzić, że w projektowanych przepisach nie wprowadza się dyskryminacji bezpośredniej (jawnej), ponieważ nie różnicuje się w nich w sposób wyraźny sytuacji prawnej podmiotów objętych jego regulacją w zależności od ich przynależności państwowej. Wynikające z proponowanych przepisów ograniczenia możliwości prowadzenia działalności odnoszą się w jednakowym stopniu do przedsiębiorców z Polski, jak i pozostałych państw członkowskich. W odniesieniu do projektowanych regulacji brak jest również przesłanek do stwierdzenia dyskryminacji pośredniej, bowiem nie przewidują one rozwiązań, które w praktyce stawiłyby w gorszej sytuacji podmioty z innych państw członkowskich⁹.

Zgodnie z orzecznictwem TSUE wszelkie podjęte przez państwa członkowskie środki, które uniemożliwiają, utrudniają lub czynią mniej

⁸ Przywołany przepis obejmuje następujące zwierzęta futerkowe: lis pospolity (*Vulpes vulpes*), lis polarny (*Alopex lagopus*), norka amerykańska (*Mustela vison*), tchórz (*Mustela putorius*), jenot (*Nyctereutes procyonoides*), nutria (*Myocastor coypus*), szynszyla (*Chinchilla lanigera*) i królik (*Oryctolagus cuniculus*).

⁹ Por. wyrok TSUE z dnia 8 czerwca 2017 r. w sprawie C-580/15, *Maria Eugenia Van der Weegen i in. p. Belgische Staat*, ECLI:EU:C:2017:429, pkt 29.

atrakcyjnymi korzystanie ze swobód traktatowych, stanowią bariery w ramach rynku wewnętrznego – nawet jeżeli te ograniczenia są stosowane bez rozróżnienia wobec podmiotów z państwa przyjmującego i z innych państw członkowskich¹⁰.

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą TSUE zakaz wyrażony w art. 49 TfUE nie ogranicza się do dyskryminacji ze względu na przynależność państwową, ale obejmuje również niedyskryminacyjne ograniczenia swobody przedsiębiorczości. Państwa członkowskie mogą bowiem wprowadzać regulacje w zakresie określania zasad dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, lecz pod pewnymi warunkami. Jak wynika z orzecznictwa TSUE, środki krajowe, które mogłyby utrudnić lub uczynić mniej atrakcyjnym korzystanie z podstawowej swobody, jaką jest swoboda przedsiębiorczości, powinny spełniać cztery warunki: 1) muszą być stosowane w sposób niedyskryminujący; 2) muszą być usprawiedliwione nadrzędnymi wymogami interesu ogólnego; 3) muszą być odpowiednie do zapewnienia realizacji zamierzonego celu; 4) nie mogą wykraczać poza to, co konieczne dla realizacji tego celu¹¹.

W odniesieniu do proponowanych zmian w art. 12 u.o.z., jak odnotowano wyżej, nie ma mowy o dyskryminowaniu podmiotów z innych państw członkowskich. Pierwszy warunek dopuszczalności projektowanych ograniczeń jest zatem spełniony. Jeżeli chodzi o interes ogólny podlegający ochronie, to z uzasadnienia projektu wynika, że jego celem „jest osiągnięcie kompromisu pomiędzy rolnikami – hodowcami zwierząt futerkowych a społeczeństwem”. Wnioskodawcy wskazali również na konieczność „dostosowania się do zmieniających się warunków społecznych i oczekiwań”. Analiza przywołanych wyżej treści uzasadnienia prowadzi do wniosku, że wskazane przez wnioskodawców oczekiwania społeczne dotyczą wprowadzenia zakazu chowu i hodowli zwierząt futerkowych, zaś celem postulowanych działań jest poprawa dobrostanu tych zwierząt. Są to względy zmierzające do osiągnięcia słuszných celów zgodnych z art. 13 TfUE i uzasadnionych nadrzędnym względem interesu ogólnego, wobec czego – w świetle orzecznictwa TSUE – państwo członkowskie może powoływać się na nie, aby uzasadnić odstępstwa od swobód rynku wewnętrznego¹². Drugi warunek dopuszczalności projektowanych ograniczeń należy uznać za spełniony. Wprowadzenie zakazu chowu i hodowli zwierząt futerkowych w celu pozyskania z nich futer niewątpliwie poprawi dobrostan tych zwierząt, co pozwala uznać, że proponowane przepisy mają charakter celowy (adekwatny). Projektowane rozwiązania można jednocześnie uznać za

¹⁰ Wyroki TSUE z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie C-293/06, *Deutsche Shell GmbH p. Finanzamt für Großunternehmen in Hamburg*, ECLI:EU:C:2008:129, pkt 2 oraz z dnia 3 czerwca 2010 r. w sprawie C-258/08, *Ladbroke's Betting & Gaming Ltd i Ladbroke's International Ltd p. Stichting de Nationale Sporttotalisator*, ECLI:EU:C:2010:308, pkt 15.

¹¹ Zob. m.in. wyroki TSUE w sprawie C-55/94, *Gebhard*, pkt 37; z dnia 10 marca 2009 r. w sprawie C-169/07, *Hartlauer Handelsgesellschaft mbH p. Wiener Landesregierung i Oberösterreichische Landesregierung*, ECLI:EU:C:2009:141, pkt 44; z dnia 11 marca 2010 r. w sprawie C-384/08, *Attanasio Group Srl p. Comune di Carbognano*, ECLI:EU:C:2010:133, pkt 51.

¹² Por. np. wyroki TSUE w sprawie C-384/08, *Attanasio Group*, pkt 50 oraz z dnia 25 października 2007 r. w sprawie C-464/05, *Maria Geurts i Dennis Vogten p. Administratie van de BTW, registratie en domeinen i Belgische Staat*, ECLI:EU:C:2007:631, pkt 24.

proporcjonalne do zamierzonego celu, żadne inne działania nie wprowadzą bowiem adekwatnego poziomu ochrony zwierząt futerkowych. W związku z tym należy uznać, że trzeci i czwarty warunek są również spełnione.

Wobec powyższego proponowany art. 12 ust. 4c u.o.z. może zostać uznany za ograniczenie swobody przedsiębiorczości, które nie narusza art. 49 TfUE, w rozumieniu nadanym mu w orzecznictwie TSUE. W konsekwencji, proponowany przepis nie narusza także postanowień dyrektywy 98/58. W razie przyjęcia proponowanego zakazu Polska będzie musiała powiadomić Komisję o przyjętych przepisach (art. 10 ust. 2 dyrektywy 98/58).

3.2. Proponowany art. 12 ust. 4c ustawy o ochronie zwierząt przewiduje zakaz chowu i hodowli określonych zwierząt hodowanych w celu pozyskiwania z nich futer. Przepis ten może zostać uznany za przepis techniczny w rozumieniu dyrektywy 2015/1535, ponieważ dotyczy on zakazu produkcji pewnej kategorii produktów. W związku z tym projekt ustawy należy uznać za podlegający notyfikacji projekt przepisów technicznych. Notyfikacja Komisji odbywa się za pośrednictwem ministra właściwego do spraw gospodarki, który jest koordynatorem krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (§ 1 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych¹³).

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt dotyczy kwestii regulowanych prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy podlega notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie dyrektywy 2015/1535.

Autor:

Konrad Kuszel

ekspert ds. legislacji

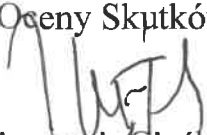
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

¹³ Dz. U. Nr 239, poz. 2039, ze zm.

Warszawa, 4 lipca 2024 r.

BEOS-WPEiM-1471/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFANIS

L.dz. JS. 1120.265.2024

Data wpływu 15.07.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje dodanie ust. 4c w art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt¹.

Nowelizacja wprowadza zakaz chowu lub hodowli zwierząt futerkowych, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich², z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), w celu pozyskania z nich futer (art. 1 projektu).

Zgodnie z art. 2 projektu podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy działalność polegającą na chowie lub hodowli zwierząt futerkowych będą mogli ją prowadzić do 31 grudnia 2039 r. Od dnia wejścia w życie nowelizacji nie będą wydawane nowe zezwolenia na prowadzenie działalności polegającej na chowie lub hodowli tych zwierząt. Podmioty i rolnicy posiadający w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy odpowiednie zezwolenia na prowadzenie wymienionej wyżej działalności, ale mający tę działalność zawieszoną, będą mogli ją wznowić i prowadzić do 31 grudnia 2039 r.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. RP5-WP.220.113.7.2024

Data wpływu 05.07.2024

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 36.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
nie stanowi projektu ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej
w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Konrad Kuszal

ekspert ds. legislacji

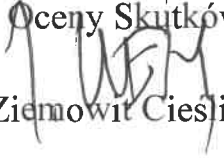
w Biurze Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślak

Warszawa, 22 lipca 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-1472/24

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFY KOS
L.dz. DS. 1700. 95.2024
Data wpływu 22.07.2024

Pan Minister
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Ocena skutków regulacji

**zawartej w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt
(przed nadaniem numeru druku)¹**

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowana regulacja przewiduje wprowadzenie zakazu chowu i hodowli zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika, w celu pozyskania z nich futer, przy jednoczesnym dopuszczeniu kontynuowania do 31 grudnia 2039 r. działalności gospodarczej w tym zakresie przez podmioty i rolników prowadzących ją w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że jego celem jest „osiągnięcie kompromisu pomiędzy rolnikami-hodowcami zwierząt futerkowych a społeczeństwem”. W uzasadnieniu projektu stwierdzono, że „wprowadzenie zakazu hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika stanowi odpowiedź na rosnącą presję społeczną wywołaną przez ataki ze strony organizacji antyhodowlanych przy jednoczesnej ochronie interesów ekonomicznych rolników oraz ochronie interesów gospodarczych i stabilności prowadzenia działalności rolniczej w Polsce”.

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu, „15-letni okres przejściowy [...] ma na celu umożliwienie hodowcom dostosowanie się do nowych regulacji oraz stopniowe wygaszanie działalności”.

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-169/24. Przedstawiciel wnioskodawcy: Pan Poseł Jarosław Sachajko.

II. Rekomendowane rozwiązanie (w tym planowane narzędzia interwencji) i oczekiwany efekt

W projekcie przewidziano zmianę ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt² (dalej jako „u.o.z.”), polegającą na wprowadzeniu zakazu chowu lub hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*), o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich³ (dalej: u.o.h.), w celu pozyskania z nich futer. Projektowane sformułowanie może budzić wątpliwości interpretacyjne co do zakresu zakazu, ze względu na sformułowanie „w celu pozyskania z nich futer”. Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 4 u.o.h. zwierzęta futerkowe są „utrzymywane w celu produkcji surowca dla przemysłu futrzarskiego, mięsnego i włókienniczego”. Wprowadzenie do porządku prawnego zaproponowanej regulacji może skutkować powstaniem wątpliwości, czy zakazany będzie także chów lub hodowla zwierząt futerkowych w celu pozyskiwania innych niż futro części zwierząt, w celu produkcji surowca dla przemysłu mięsnego.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie proponowanej ustawy działalność polegającą na chowie lub hodowli zwierząt futerkowych w celu pozyskania z nich futer będą mogli kontynuować tę działalność do 31 grudnia 2039 r. (z uzasadnienia wynika, że intencją Projektodawców było, aby działalność ta była kontynuowana „na dotychczasowych zasadach”, choć nie zostało to wyrażone w tekście normatywnym). W projekcie nie przewidziano odszkodowań dla podmiotów i rolników za poniesioną stratę majątkową wynikającą z konieczności zaprzestania chowu lub hodowli zwierząt futerkowych.

Istotą projektowanej regulacji jest wprowadzenie zakazu chowu i hodowli zwierząt na futro. Przyjęcie projektowanej regulacji będzie skutkować ograniczeniem w tym zakresie dotychczasowych możliwości prowadzenia działalności gospodarczej. Z tego względu projektowana regulacja powinna stać się przedmiotem pogłębionej analizy konstytucyjnej w kontekście wolności działalności gospodarczej. W takiej analizie badaniem powinna zostać objęta w szczególności kwestia, czy długi „okres przejściowy” – trwający do końca 2039 roku – jest wystarczającym rozwiązaniem, aby ustawodawca zrezygnował z odszkodowań dla podmiotów i rolników, którzy będą zmuszeni zaprzestać działalności gospodarczej w zakresie chowu i hodowli zwierząt na futro.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 36.

W pogłębionej analizie konstytucyjnej powinny zostać objęte badaniem także przepisy dotyczące okresu *vacatio legis*. W projekcie przewidziano, że ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. (art. 3 projektu). Jednocześnie w art. 2 ust. 1 projektu przewidziano, że podmioty i rolnicy prowadzący w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy działalność polegającą na chowie lub hodowli zwierząt futerkowych będą mogli ją prowadzić do 31 grudnia 2039 r. Z możliwości prowadzenia przedmiotowej działalności gospodarczej na podstawie dotychczasowych przepisów nie będą więc mogli skorzystać np. rolnicy, którzy zainicjowali inwestycje w celu rozpoczęcia prowadzenia takiej działalności, lecz nie skończą ich przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego⁴ wymóg zachowania odpowiedniej *vacatio legis* należy odnosić do ochrony adresata normy prawnej nie przed pogorszeniem jego sytuacji, ale do jego możliwości zapoznania się z nowymi przepisami oraz możliwości adaptacyjnych.

W uzasadnieniu projektu wskazano, że „nowelizacja ustawy wprowadza zakaz budowy nowych ferm zwierząt futerkowych. Działalność będzie mogła być prowadzona wyłącznie na już istniejących fermach, bez możliwości ich rozbudowy”. Jednak ta ostatnia kwestia (brak możliwości rozbudowy ferm istniejących) nie znajduje odzwierciedlenia w zaproponowanym tekście normatywnym. Ponadto, w art. 2 ust. 2 projektu stwierdza się, że „od dnia wejścia w życie ustawy nie będą wydawane nowe zezwolenia na prowadzenie działalności” polegającej na chowie lub hodowli zwierząt futerkowych w celu pozyskiwania futer. Jest to nietrafne sformułowanie, ponieważ działalność taka nie wymaga zezwolenia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁵ (zob. w szczególności jej rozdział 4 zatytułowany „Reglamentacja działalności gospodarczej”), choć w wielu aspektach prowadzenie takiej działalności gospodarczej jest ściśle regulowane (m.in. w kontekście wymogów budowlanych, oddziaływania na środowisko).

W art. 2 projektu, w ust. 1, 2 i 3, po wyrazach „o której mowa w art. 12 ust. 4c ustawy” brakuje sformułowania „zmienianej w art. 1”. Jest to odesłanie wadliwe. Odczytywane literalnie prowadzi ono bowiem do niezawartego w projekcie art. 12 (projekt składa się tylko z trzech artykułów).

Projekt ustawy był przedmiotem analiz Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu dotyczących zgodności z prawem Unii Europejskiej⁶.

⁴ Zob. m.in. wyroki TK z: 16 czerwca 1999 r., sygn. akt P 4/98; 25 marca 2003 r., sygn. akt U 10/01.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 236, ze zm.

⁶ *Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko)*, opinia z 4 lipca 2024 r., BEOS-WPEiM-1470/24.

Omawiany projekt był także przedmiotem analizy BEOS w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu⁷.

III. Jak problem został rozwiązany w innych państwach, w szczególności państwach członkowskich OECD/UE?

W wielu państwach w Europie przyjęto rozwiązania mające na celu ograniczenie lub całkowity zakaz rozwoju przemysłu futrzarskiego⁸. Wśród obowiązujących ograniczeń wskazać można całkowity zakaz hodowli zwierząt wyłącznie lub głównie w celu pozyskania futra (czasem także skóry czy piór), zakazy częściowe (obejmujące wybrane gatunki zwierząt futerkowych lub obowiązujące regionalnie), a także inne rozwiązania, takie jak wprowadzenie restrykcyjnych warunków trzymania zwierząt, które prowadzą do ograniczenia lub likwidacji hodowli ze względu na jej nieopłacalność⁹. Kwestia zakazu hodowli zwierząt w celu pozyskiwania futer jest także przedmiotem jednej z Europejskich Inicjatyw Obywatelskich (EIO) – „Europa bez futer” (*Fur free Europe*)¹⁰.

Całkowity zakaz hodowli zwierząt w celu pozyskania futer wprowadzono w Europie dotychczas m.in. w Austrii, Chorwacji, Czechach, Estonii, Holandii, Irlandii, Litwie, Luksemburgu, Łotwie, Słowacji, Słowenii czy we Włoszech.

Najwcześniej zakaz prowadzenia ferm zwierząt futerkowych wprowadziła Austria. Zgodnie z przepisami ustawy o dobrostanie zwierząt¹¹, która weszła w życie 1 stycznia 2005 r., w Austrii zakazane jest hodowanie zwierząt futerkowych w celu produkcji futer (§ 25 punkt 5 ustawy). Ustawa ta obowiązuje we wszystkich krajach związkowych Austrii. W Chorwacji, na podstawie przepisów ustawy o prawach zwierząt, zakaz wprowadzono w 2007 r., jednak z uwagi na dziesięcioletni okres

⁷ *Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Jarosław Sachajko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 regulaminu Sejmu*, opinia z 4 lipca 2024 r., BEOS-WPEiM-1471/24.

⁸ Kwestia wprowadzenia zakazu hodowli zwierząt na futra została także omówiona w Ocenie skutków regulacji zawartej w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, BEOS-WP/WOSR-1381/24.

⁹ Szczegółowe informacje dotyczące przepisów prawnych dotyczących zakazu hodowli i sprzedaży futer (w tym tłumaczenie fragmentów aktów prawnych na j. angielski) w poszczególnych państwach znaleźć można w tabeli przygotowanej przez związek organizacji zajmujących się ochroną zwierząt Fur Free Alliance: <https://www.furfreealliance.com/wp-content/uploads/2023/10/Overview-national-fur-legislation.pdf> (w j. angielskim).

¹⁰ Komunikat Komisji w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) „Europa wolna od futer” („Fur Free Europe”), C/2023/1559, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=OJ:C_202301559.

¹¹ *Bundesgesetz über den Schutz der Tiere (Tierschutzgesetz – TSchG)*, BGBl. I Nr. 118/2004 ze zm., tekst w j. niemieckim: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20003541>.

przejściowy wszedł on w życie od 2017 r. Zakaz uwzględniono także w obowiązującej obecnie nowej ustawie przyjętej w 2017 r.¹² – zgodnie z art. 5 ust. 2 punkt 21 ustawy zakazana jest hodowla zwierząt na futra, a złamanie zakazu podlega karze grzywny (art. 85 ust. 1 punkt 6 ustawy). W Czechach, zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy o ochronie zwierząt przed okrucieństwem¹³, zabrania się hodowli i zabijania zwierząt wyłącznie lub głównie w celu uzyskania futer. Zakaz wprowadzono w 2017 r. i wszedł w życie w 2019 r. (wszystkie ферmy zwierząt futerkowych musiały zostać zamknięte do 31 stycznia 2019 r.). W Holandii w 2013 r. przyjęto ustawę o zakazie hodowli zwierząt futerkowych¹⁴, zgodnie z którą do końca 2023 r. miały zostać zamknięte wszystkie ферmy norek w tym państwie. Jednak, w związku z epidemią Covid-19 i ogniskami koronawirusa na holenderskich fermach norek, ostatnie hodowle zostały tam zamknięte w 2020 r. W Irlandii w 2022 r. przyjęto ustawę zmieniającą ustawę o zdrowiu i dobrostanie zwierząt z 2013 r.¹⁵ w celu wprowadzenia zakazu hodowli, chowu czy przetrzymywania zwierząt wyłącznie lub głównie ze względu na wytwarzanie produktów z ich futra lub skóry (do ustawy dodano część 12 A – „Zakaz hodowli zwierząt na futra lub skóry”). Wprowadzony w Luksemburgu na podstawie nowelizacji ustawy o dobrostanie zwierząt z 2016 r. zakaz takiej hodowli zwierząt, której głównym celem jest pozyskanie futer, skór, piór lub wełny (art. 12 ust. 12 ustawy¹⁶), wszedł w życie od 2018 r. Także w Słowenii wprowadzono zakaz hodowli i polowania na zwierzęta wyłącznie w celu pozyskania futra, skóry czy piór. Zakaz zawarto w art. 15 ustawy o ochronie zwierząt na podstawie nowelizacji z 2013 r. We Włoszech na podstawie ustawy budżetowej na 2022 r. i ustalającej wieloletni budżet na lata 2022-2024 w art. 980 wskazano, że zabronione są: hodowla, trzymanie w niewoli i zabijanie norek, lisów, jenotów, szynszyli i innych zwierząt dowolnego gatunku w celu uzyskania futra. Zakaz ten obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. W kilku europejskich państwach, w których wprowadzono zakaz hodowli zwierząt futerkowych, nadal trwa okres przejściowy między wprowadzeniem przepisu a ostatecznym całkowitym zakazem prowadzenia tego typu działalności. Tak jest w Estonii (zakaz wprowadzono

¹² *Zakon o zaštiti životinja (Animal Protection Act)*, NN 102/17, 32/19, 78/24, tekst w j. angielskim: https://prijetelji-zivotinja.hr/data/file_12066.pdf.

¹³ *Zákon České národní rady na ochranu zvířat proti týrání*, Zákon č. 246/1992 Sb. ze zm., tekst w j. czeskim: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-246>.

¹⁴ *Wet van 4 januari 2013, houdende een verbod op de pelsdierhouderij (Wet verbod pelsdierhouderij)*, tekst w j. niderlandzkim: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0032739/2024-01-01>.

¹⁵ *Animal Health and Welfare and Forestry (Miscellaneous Provisions) Act 2022*, Number 4 of 2022, tekst w j. angielskim: <https://data.oireachtas.ie/ie/oireachtas/act/2022/4/eng/enacted/a0422.pdf>.

¹⁶ Obecnie obowiązująca wersja ustawy: *Loi du 27 juin 2018 sur la protection des animaux*, tekst w j. francuskim: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2018/06/27/a537/jo>.

w 2021 r. z okresem przejściowym do 1.01.2026 r.¹⁷), na Litwie (zakaz wprowadzony w 2023 r. wejdzie w życie od 1.01.2027 r.¹⁸; zakazano nie tylko hodowli, ale także sprzedaży i innego przekazywania zwierząt w celu produkcji futer), Łotwie (zakaz wprowadzony w 2022 r. wejdzie w życie od 1.01.2028 r.¹⁹) i Słowacji (zakaz wprowadzony w 2019 r. wejdzie w życie od 1.04.2025 r.²⁰).

W niektórych państwach zdecydowano się na wprowadzenie częściowego zakazu hodowli zwierząt w celu pozyskania futer. Zakaz ten może być ograniczony do wybranych gatunków, jak np.:

- w Danii w 2009 r. przyjęto ustawę o zakazie hodowania lisów²¹ (niezależnie od celu hodowli); okres przejściowy dla osób prowadzących przed 26.11.2008 r. samodzielną działalność gospodarczą w zakresie hodowli lisów i dla których w tym czasie działalność ta była głównym zajęciem mógł trwać do 31.12.2023 r. (pod warunkiem uzyskania pozwolenia Ministra Żywności, Rolnictwa i Rybołówstwa); ponadto w Danii, zgodnie z dekretem w sprawie ochrony zwierząt futerkowych²² zakazana jest produkcja futer ze zwierząt urodzonych na wolności;
- we Francji zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w 2021 r. do kodeksu rolnictwa i rybołówstwa morskiego²³ (art. L 214-9-1) zabroniona jest hodowla norek amerykańskich i zwierząt innych gatunków nieudomowionych wyłącznie w celu pozyskania futra;
- na Węgrzech zakazana jest hodowla zwierząt innych niż szynszyla długoogoniasta i królik angorski w celu pozyskania futer; zakaz wszedł w życie w listopadzie 2020 r. na podstawie załącznika nr 9 do dekretu 32/1999

¹⁷ Art. 4¹ ustawy o ochronie zwierząt, *Loomakaitseadus (Animal protection act)*, RT I 2001, 3, 4 ze zm., tekst w j. angielskim: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/505102023013/consolide>.

¹⁸ Ustawa zmieniająca art. 2, 10, 12 i 17 ustawy o dobrostanie i ochronie zwierząt, *Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 2, 10, 12 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas*, tekst w j. litewskim: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c285a5425c5811ee8e3cc6ee348ebf6d?jfwid=ad7bipuoj>.

¹⁹ Art. 13¹ ustawy o ochronie zwierząt, *Dzīvnieku aizsardzības likums*, Latvijas Vēstnesis, 444/445, 29.12.1999 ze zm., tekst w j. łotewskim:

https://likumi.lv/doc.php?id=%2014940&version_date=01.01.2028#p13_1.

²⁰ § 22 ust. 4 pkt. g oraz h ustawy o opiece weterynaryjnej, *Zákon z 12. decembra 2006 o veterinárnej starostlivosti*, 39/2007 Z. z., wersja obowiązująca od 1.04.2025 r. w j. słowackim: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/39/20250401.html>.

²¹ Lov nr. 466 af 12. juni 2009 om forbud mod hold af ræve ze zm., tekst w j. duńskim: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2014/469>.

²² *Bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr*, BEK nr 1553 z dnia 11.12.2015r, tekst w j. duńskim: <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2015/1553>.

²³ *Code rural et de la pêche maritime*, tekst w j. francuskim: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006071367/.

w sprawie zasad ochrony zwierząt przy utrzymywaniu zwierząt gospodarskich²⁴.

Ponadto w wybranych państwach wprowadzono zakaz o zasięgu regionalnym. Tak jest np. w Belgii, gdzie zakaz hodowli zwierząt na futra obowiązuje w Walonii (od 2015 r.), Brukseli (od 2016 r.) i Flandrii (od 2023 r.)²⁵.

Obok zakazu hodowli zwierząt futerkowych w wybranych państwach wprowadzono restrykcyjne przepisy dotyczące warunków hodowli zwierząt, które w praktyce prowadzą do nieopłacalności utrzymywania hodowli zwierząt futerkowych. Takie rozwiązania funkcjonują np. w Niemczech, gdzie w 2017 r. przyjęto regulacje²⁶, które wymagały od hodowców zwierząt futerkowych od 2022 r. dostosowania warunków hodowli do restrykcyjnych wytycznych dotyczących np. obowiązku posiadania znacznie większych klatek czy basenów do pływania dla norek. W związku z tym, że hodowle przestały być opłacalne, w 2019 r. zamknięto w Niemczech ostatnie takie hodowle. Natomiast w Szwecji w wyniku restrykcyjnych przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt w latach 1995-2005 stopniowo wycofano się z hodowli lisów, a w 2014 r. z hodowli szynszyli. Norki są natomiast hodowane w specjalnych klatkach umożliwiających wspinanie²⁷.

W związku z wprowadzeniem zakazu hodowli zwierząt futerkowych w niektórych państwach zdecydowano się także na przyznanie odszkodowań wynikających z konieczności zakończenia działalności gospodarczej w omawianym zakresie. Odszkodowanie można było uzyskać np. w Czechach. Odszkodowanie, na podstawie wniosku osoby prowadzącej działalność, początkowo przyznawało Ministerstwo Rolnictwa, biorąc pod uwagę dochody gospodarstwa przez 5 lat poprzedzających złożenie wniosku. W 2020 r. zmieniono zasady przyznawania odszkodowań i wprowadzono określone kryteria, które osoby ubiegające się o odszkodowanie musiały spełnić (art. 29c ustawy o ochronie zwierząt przed okrucieństwem). Wysokość odszkodowania wynosiła 3 000 CZK (ok. 503 zł) za każdą trzymaną norkę i 3 900 CZK (ok. 654 zł) za każdego trzymanego lisa. Nie przysługiwało natomiast wyrównanie z tytułu utraconego zysku. Z kolei np. w Irlandii

²⁴ 9. számú melléklet a 32/1999. (III. 31.) FVM rendelethez A szőrméjükért tenyésztett fajok tartásának és szállításának minimális követelményei, tekst w j. węgierskim: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900032.fvm>.

²⁵ Komunikat Komisji w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) „Europa wolna od futer” („Fur Free Europe”), *op. cit.*

²⁶ § 3 oraz załącznik ustawy o zakazie handlu produktami zwierzęcymi z dnia 8 grudnia 2008 r., *Tiererzeugnisse-Handels-Verbotsgesetz vom 8. Dezember 2008* (BGBl. I S. 2394) ze zm., tekst w j. niemieckim: <https://www.gesetze-im-internet.de/khfeverbg/BJNR239400008.html>.

²⁷ Fur Free Alliance: <https://www.furfreealliance.com/wp-content/uploads/2023/10/Overview-national-fur-legislation.pdf>.

hodowcom przysługują odszkodowania za utracone dochody i koszty poniesione w związku z likwidacją hodowli (np. koszty odpraw dla pracowników, rozbiórki obiektów czy utylizacji zwierząt)²⁸. Przyznanie odszkodowań nie przewidują natomiast przepisy np. w Estonii i Łotwie²⁹.

W Europie nadal funkcjonują czynne hodowle zwierząt futerkowych np. w Bułgarii, Danii, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Litwie, Łotwie, Rumunii i Szwecji. Zgodnie z danymi Komisji Europejskiej w 2023 r. w państwach członkowskich Unii Europejskiej działało 1 088 ferm³⁰. Debata parlamentarna w sprawie wprowadzenia zakazu trwa w Bułgarii i Rumunii. W 2022 r. wprowadzono tam zakaz sprowadzania i hodowli norki amerykańskiej, który został jednak zawieszony z uwagi na toczący się w tej sprawie proces sądowy. W dniu 1 lipca 2024 r. sąd administracyjny miasta Sofia wydał orzeczenie, w którym uznał za bezpodstawne odwołanie złożone przez jedyną bułgarską fermę norek. Jeżeli hodowcy nie odwołają się od decyzji sądu, może to oznaczać całkowite zakończenie hodowli norek w Bułgarii³¹. Brak zakazu hodowli zwierząt w celu pozyskania futer i brak debaty na temat ewentualnego wprowadzenia takiego zakazu ma miejsce w Finlandii i Grecji. W Portugalii i na Cyprze nie prowadzi się hodowli zwierząt futerkowych.

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Projektowane przepisy będą oddziaływać na:

- hodowców zwierząt futerkowych – rolników i podmioty gospodarcze – właścicieli ferm zwierząt futerkowych;
- pracowników ferm zwierząt futerkowych;
- podmioty prowadzące działalność związaną z hodowlą zwierząt futerkowych, np. zakłady przetwórstwa mięsnego i rybnego, lekarzy weterynarii, producentów produktów leczniczych, przedsiębiorstwa transportowe czy wytwórców sprzętu fermowego;
- Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie przepisów regulujących sprawy dotyczące hodowli, weterynarii i ochrony zwierząt;

²⁸ S.I. No. 650/2022 - *Animal Health and Welfare (Fur Farming Compensation Scheme) Regulations 2022*, tekst w j. angielskim: <https://www.irishstatutebook.ie/eli/2022/si/650/made/en/print>.

²⁹ Fur Free Alliance: <https://www.furfreealliance.com/wp-content/uploads/2023/10/Overview-national-fur-legislation.pdf>.

³⁰ Komunikat Komisji w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) „Europa wolna od futer” („Fur Free Europe”), *op. cit.*

³¹ Fur Free Alliance, <https://www.furfreealliance.com/fur-industry-in-bulgaria-loses-court-case-against-mink-ban/>.

- Inspekcję Weterynaryjną w zakresie nadzoru nad przestrzeganiem tych przepisów.

Według danych pochodzących z europejskiego sektora futrzarskiego³², w 2023 r. w Polsce funkcjonowały 234 ferm norek, 35 ferm lisów, w których hodowano około 3,4 mln zwierząt. Ponadto z informacji przekazanej przez Zastępcę Głównego Lekarza Weterynarii na posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu na rzecz zakazu hodowli zwierząt na futro w dniu 5 lutego 2024 r. wynika, że w styczniu 2024 r. w Polsce było łącznie ponad 300 ferm zwierząt futerkowych, przy czym działalność części z nich była zawieszona, a niektóre działały sezonowo. W tym okresie utrzymywano około 1,5 mln sztuk zwierząt (liczba dotyczy stada podstawowego przed okresem rozrodczym), w tym:

- norki (157 ferm zasiedlonych, 125 – bez obsady);
- lisy (48 ferm zasiedlonych, 35 – bez obsady);
- jenoty (14 ferm zasiedlonych, 4 – bez obsady);
- tchórze (2 fermy zasiedlone);
- nutrie (4 fermy zasiedlone);
- szynszyle (81 ferm zasiedlonych, 10 – bez obsady).

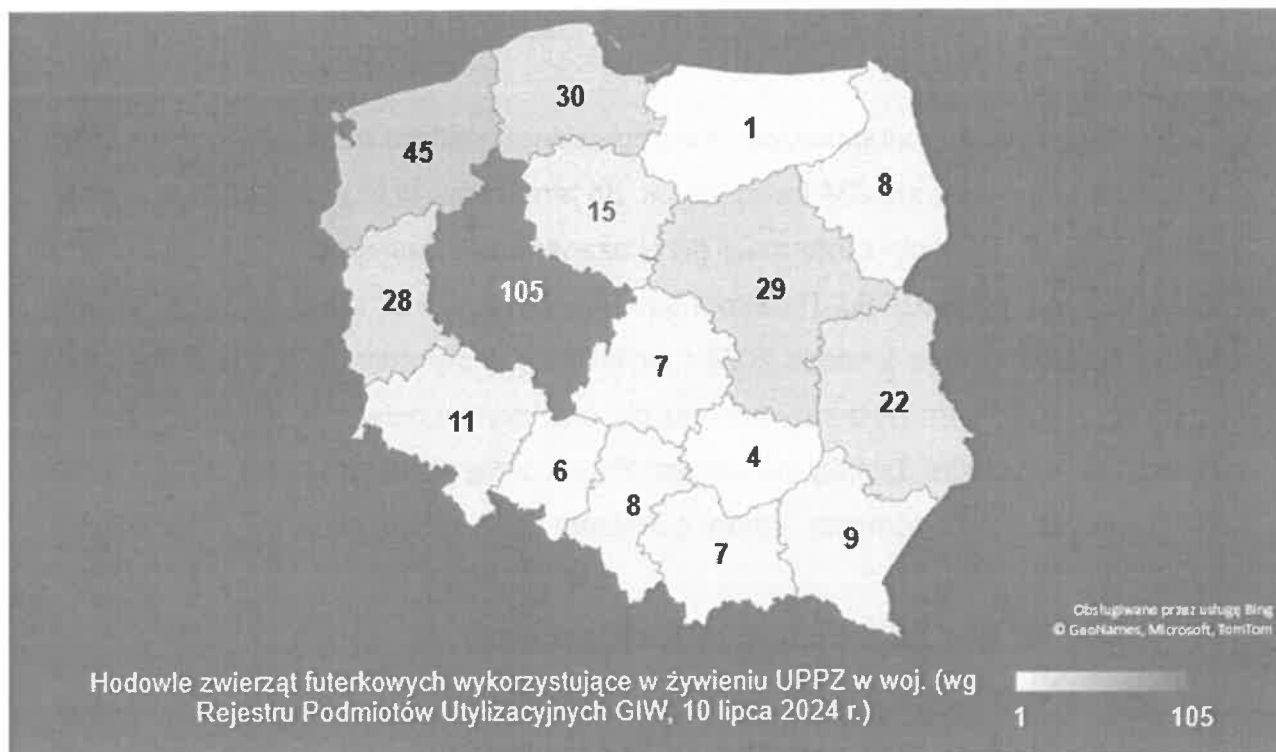
Należy wskazać, że Inspekcja Weterynaryjna liczy każdy gatunek zwierząt utrzymywany na fermie osobno.

Na dzień 10 lipca 2024 r. w rejestrze podmiotów utylizacyjnych (Seksja XIV: Hodowle zwierząt futerkowych wykorzystujących w żywieniu uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego lub produktów pochodnych)³³ prowadzonym przez Główny Inspektorat Weterynarii (dalej: GIW) zarejestrowanych było 335 podmiotów (rysunek 1).

Rysunek 1. Hodowle zwierząt futerkowych wykorzystujące w żywieniu zwierząt uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego (UPPZ) w układzie wojewódzkim

³² Zob. *Komunikat Komisji w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) Europa wolna od futer (Fur Free Europe)*, C/2023/8362 (Dz. Urz. C, C/2023/1559, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1559/oj>), s. 7–8.

³³ Zob. <https://pasze.wetgiw.gov.pl/uppz1/demo/index.php?l=pl&s=18>, dostęp – 10.07.2024 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GIW z rejestru podmiotów utylizacyjnych (Sekcja XIV: Hodowle zwierząt futerkowych wykorzystujących w żywieniu uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego lub pp), <https://pasze.wetgiw.gov.pl/uppz1/demo/index.php?l=pl&s=18>.

Odnosząc się do liczby pracowników ferm futerkowych, których może dotknąć utrata pracy w związku z planowanym wprowadzeniem zakazu chowu i hodowli zwierząt futerkowych, szacuje się, że utrata pracy może dotyczyć do 3 350 pełnoetatowych miejsc pracy, przy założeniu, że liczba miejsc pracy w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi 10 na fermę³⁴.

Trudna do oszacowania jest liczba miejsc pracy zależnych od świadczenia usług na rzecz ferm zwierząt futerkowych (weterynaryjnych, transportowych czy budowlanych), a także od produkcji i wprowadzania do obrotu odzieżowych wyrobów futrzarskich.

V. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z informacjami z Systemu Informacyjnego Sejmu, w dniu 3 lipca 2024 r. Marszałek Sejmu skierował projekt do konsultacji (SN, KRS, PGRP, NRA, KRRP, PG,

³⁴ Malmberg, B. i Moran, J., *Fur Free Europe – Why we need to ban fur farming and the placement of farmed fur products on the European market from public health, legal, environmental and ethical perspectives* [Europa wolna od futer – Dlaczego trzeba zakazać hodowli zwierząt futerkowych i wprowadzania hodowlanych produktów futrzarskich na rynek europejski z punktu widzenia zdrowia publicznego, prawa, ochrony środowiska i etyki?], Fur Free Europe, 2022 r.

KRDP, RMiŚP, KIG, RDS, KRBR, PIP, NBP, KRL-W, KRIR, FPP, Lewiatan, BCC-ZP, ZRP, PRP, ZPiP, KZRKiOR, KRKGW, NSZZ"SI"RI i PROP).

Tego samego dnia projekt został skierowany do opinii organizacji samorządowych.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Wprowadzenie proponowanej regulacji będzie wiązało się z możliwym zmniejszeniem dochodów budżetowych z tytułu podatków dochodowych (PIT, CIT) czy składek odprowadzanych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w okresie wygaszania chowu i hodowli zwierząt futerkowych z wyjątkiem królika (*Oryctolagus cuniculus*) do 31 grudnia 2039 r. oraz całkowitym brakiem dochodów budżetowych ze wspomnianych tytułów po tym czasie. Dodatkowo należy również liczyć się z niewielkim spadkiem wpływów do budżetów gmin z tytułu podatków lokalnych płaconych przez hodowców zwierząt futerkowych.

Jednocześnie skalę utraty dochodów budżetowych należy uznać za relatywnie niewielką z punktu widzenia finansów publicznych, na co wskazują informacje pozyskane przez wnioskodawców innego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt³⁵ z Ministerstwa Finansów, w zakresie wpływów w latach 2018-2023 z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych od podmiotów, dla których wiodącym kodem prowadzonej działalności jest PKD 01.49.Z (chów i hodowla pozostałych zwierząt).

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Wprowadzenie w życie projektowanej regulacji spowoduje bardzo powolne, tj. w okresie 15 lat (do 1 stycznia 2039 r.), wygaszenie chowu i hodowli zwierząt futerkowych (z wyjątkiem królika, którego hodowla nadal byłaby dopuszczalna). Skutkować ono będzie zamknięciem kilkuset funkcjonujących w Polsce ferm zwierząt futerkowych³⁶. W skali makroekonomicznej proponowane rozwiązanie nie powinno wywołać istotnych skutków gospodarczych, gdyż branża ta odpowiada za relatywnie niewielką część eksportu towarów z Polski³⁷. Dodatkowo, jak wynika z danych

³⁵ Zob. Uzasadnienie do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt znajdującego się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego (numer w wykazie: SH-020-161/240, s.37-39.

³⁶ Zob. punkt IV niniejszej Opinii.

³⁷ Zdecydowana większość skór zwierząt futerkowych hodowanych w Polsce, głównie z norek, trafia na rynki zagraniczne.

zaprezentowanych w tabeli 1³⁸, w latach 2016-2023 eksport skór futerkowych z nerek wykazywał wyraźny trend malejący, co przy rosnącej wartości eksportu towarów ogółem spowodowało radykalne, blisko 10-krotne zmniejszenie udziału eksportu tego typu towarów w eksporcie towarów ogółem do poziomu zaledwie 0,015%. Trudno jest się zatem zgodzić z opinią wnioskodawcy o istotnej roli sektora hodowli zwierząt futerkowych w polskiej gospodarce.

Tabela 1. Udział eksportu skór futerkowych z nerek w eksporcie z Polski towarów ogółem w latach 2016-2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1) Eksport towarów ogółem w mln zł	803 478	882 619	951 324	1 023 591	1 062 514	1 315 978	1 618 559	1 604 060
2) Eksport skór futerkowych z nerek w mln zł (kod CN 4301 10 00)	1 169,1	838,0	695,5	696,5	358,5	471,7	334,6	244,8
3) Udział eksportu skór futerkowych z nerek w eksporcie towarów ogółem, poz. (2):(1) w %	0,146%	0,095%	0,073%	0,068%	0,034%	0,036%	0,021%	0,015%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego
<https://dbw.stat.gov.pl/pl/baza-danych> [dostęp: 1 lipca 2024 r.]

Przyjęcie proponowanych rozwiązań wywoła konieczność, w okresie nadchodzących 15 lat, „przebranżowienia” tych przedsiębiorców, dla których głównym źródłem dochodów jest obecnie hodowla zwierząt futerkowych, w tym głównie norki amerykańskiej. Wydaje się, iż proces ten już się rozpoczął, skoro, jak wynika z danych zawartych w tabeli 1, przychody z eksportu skór futerkowych z nerek w 2023 r. stanowiły zaledwie 21% wpływów z tego tytułu odnotowanych w 2016 r. (tak duży spadek wynikał zarówno ze spadku wolumenu sprzedaży, jak również średniej ceny jednostkowej)³⁹.

Hodowla mięsożernych zwierząt futerkowych stanowi alternatywny sposób zagospodarowania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (dalej: UPPZ) nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi. Zakłady przetwórstwa rybnego i mięsnego, w tym drobiowego, dostarczają odpłatnie UPPZ do gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe lub też do zakładów produkujących karmy dla

³⁸ Opracowanie zaczerpnięto z opinii Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji – BEOS-WP/WOSR-1381/24.

³⁹ Tamże.

mięsożernych zwierząt futerkowych, które w postaci gotowej karmy trafiają na farmy tych zwierząt. Z danych przekazanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w odpowiedzi na interpelację pos. Jarosława Sachajko i pos. Pawła Szramki z dnia 26 listopada 2020 r., nr 14892 w sprawie hodowli zwierząt futerkowych wynika, że w roku 2019 ok. 15% całkowitej ilości surowych UPPZ stanowiły UPPZ przeznaczone do żywienia mięsożernych zwierząt futerkowych (tabela 2)⁴⁰.

Tabela 2. Dane dotyczące wykorzystania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (UPPZ) do żywienia zwierząt futerkowych

	2019	
	Polska	Sprowadzono z zagranicy
Ilość surowych UPPZ (w tonach)	2 310 513	102 005
Ilość UPPZ przeznaczonych do żywienia zwierząt futerkowych (w tonach)	336 005	13 428
w tym:		
– Ilość UPPZ wykorzystanych przez farmy (w tonach);	131 355	
– Ilość UPPZ wykorzystywanych przez punkty gromadzenia do produkcji karm dla mięsożernych zwierząt futerkowych (w tonach)	204 650	

Źródło: dane zawarte w odpowiedzi na interpelację nr 14892 w sprawie hodowli zwierząt futerkowych.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie z informacją Głównego Lekarza Weterynarii (zawartą w ww. odpowiedzi na interpelację), w I półroczu 2020 r. organy Inspekcji Weterynaryjnej nadzorowały 536 ferm mięsożernych zwierząt futerkowych wykorzystujących uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczone do spożycia przez ludzi oraz 260 ferm roślinożernych zwierząt futerkowych niewykorzystujących takich produktów do karmienia zwierząt. Na dzień 10 lipca 2024 r. w rejestrze podmiotów utylizacyjnych (Seksja XIV: Hodowle zwierząt futerkowych wykorzystujących w żywieniu uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego lub pp) prowadzonym przez Główny Inspektorat Weterynarii zarejestrowanych jest 335 podmiotów. Można zatem przypuszczać, że zagospodarowanie UPPZ na fermach zwierząt futerkowych zmalało dwukrotnie. Potwierdził to również Zastępca Głównego Lekarza Weterynarii na posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu na rzecz zakazu hodowli zwierząt na futro w dniu 5 lutego 2024 roku wskazując, że zagospodarowanie UPPZ przez zwierzęta futerkowe wyniosło 207 tys. ton, tj. około 7,5% rocznej produkcji UPPZ. Z powyższych informacji wynika, że farmy mięsożernych zwierząt futerkowych nie są jedynymi odbiorcami

⁴⁰ Odpowiedź na interpelację nr 14892 w sprawie hodowli zwierząt futerkowych. Zob. <https://orka2.sejm.gov.pl/INT9.nsf/klucz/ATTBW3KB6/%24FILE/i14892-o1.pdf>.

UPPZ. UPPZ kategorii 2⁴¹ i kategorii 3⁴², które trafiają na ферmy zwierząt futerkowych mogą być także wykorzystywane w zależności od kategorii do m.in.:

a) w przypadku materiału kategorii 2⁴³:

- wytwarzania nawozów organicznych lub polepszaczy gleby;
- stosowania w glebie bez uprzedniego przetworzenia, w przypadku obornika, treści z przewodu pokarmowego oddzielonej od przewodu pokarmowego, mleka, produktów na bazie mleka i siary;
- przekształcania w biogaz;
- stosowania jako paliwo do spalania po uprzednim przetworzeniu lub bez przetworzenia;

b) w przypadku materiału kategorii 3⁴⁴:

- produkcji karmy dla zwierząt domowych;
- produkcji nawozów organicznych lub polepszaczy gleby;
- produkcji surowej karmy dla zwierząt domowych;
- przekształcania w biogaz;
- stosowania jako paliwo do spalania po uprzednim przetworzeniu lub bez przetworzenia;
- wytwarzania produktów pochodnych;
- stosowania w glebie bez uprzedniego przetworzenia, w przypadku surowego mleka, siary i ich produktów pochodnych.

Zatem wydaje się, że możliwe jest zagospodarowanie dodatkowych ok. 200 tys. ton odpadów dotychczas wykorzystywanych do skarmiania zwierząt na fermach mięsożernych zwierząt futerkowych.

Trudny do oszacowania jest wpływ wprowadzenia w życie proponowanej zmiany na inne branże, takie jak transportową, budowlaną, usług weterynaryjnych czy produkcji i wprowadzania do obrotu odzieżowych wyrobów futrzarskich z uwagi na brak danych w tym zakresie. Warto jednak wskazać, że około 20% ferm futerkowych deklaruje jako działalność towarzyszącą – transport, w tym transport UPPZ (zgodnie

⁴¹ Zob. art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. WE L 300 z 14.11.2009, s. 1, ze zm.).

⁴² Tamże, art. 10.

⁴³ Tamże, art. 13.

⁴⁴ Tamże, art. 14.

z informacją zamieszczoną w rejestrze podmiotów utylizacyjnych (Seksja XIV) prowadzonym przez GIW).

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

Projektowana regulacja nie pociąga za sobą zmian obciążeń regulacyjnych.

IX. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanych przepisów będzie miało wpływ na likwidację stanowisk pracy na fermach futerkowych, zarówno tych całorocznych jak i sezonowych. Szacuje się, że może to dotyczyć około 3 350 pełnoetatowych miejsc pracy, przy założeniu, że liczba miejsc pracy w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi 10 na fermę⁴⁵. Co więcej, badania pokazują, że hodowla zwierząt futerkowych jest tylko niepełnoetatowym biznesem dla wielu rolników, którzy prowadzą również tradycyjną farmę lub inne przedsiębiorstwo, a zatrudnienie na fermach futrzarskich jest zazwyczaj pracą w niepełnym wymiarze godzin i odbywa się w sezonie uboju i skórowania. Nie są to regularne, pełnoetatowe prace⁴⁶.

Trudna do oszacowania natomiast jest liczba miejsc pracy zależnych od świadczenia usług na rzecz ferm zwierząt futerkowych (weterynaryjnych, transportowych czy budowlanych), a także od produkcji i wprowadzania do obrotu odzieżowych wyrobów futrzarskich.

Proponowany 15-letni okres wygaszenia działalności związanej z chowem i hodowlą zwierząt futerkowych nie wpłynie znacząco na wzrost stopy bezrobocia. Z uwagi na większą koncentrację ferm zwierząt futerkowych w województwie wielkopolskim, nowelizacja ustawy o ochronie zwierząt może powodować przejściowy nieznaczny wzrost stopy bezrobocia na tym obszarze. Okresowe utrudnienia związane ze znalezieniem pracy mogą mieć niskow kwalifikowani pracownicy, pracownicy sezonowi czy pracownicy z zagranicy (głównie z Ukrainy).

⁴⁵ Malmberg, B. i Moran, J., *Fur Free Europe – Why we need to ban fur farming and the placement of farmed fur products on the European market from public health, legal, environmental and ethical perspectives* [Europa wolna od futer – Dlaczego trzeba zakazać hodowli zwierząt futerkowych i wprowadzania hodowlanych produktów futrzarskich na rynek europejski z punktu widzenia zdrowia publicznego, prawa, ochrony środowiska i etyki?], Fur Free Europe, 2022 r.

⁴⁶ Fur Free Alliance. Factsheet "Facts on Fur Farming". <https://makefurhistory.eu/pdf/factsonfurfarminglegislation.pdf>, dostęp 10.07.2024 r.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Od wielu lat, zarówno w Polsce, jak i innych państwach członkowskich, prowadzona jest dyskusja dotycząca zasadności klatkowej hodowli zwierząt futerkowych. Wydaje się ona sprzeczna z koncepcją dobrostanu zwierząt, ponieważ nie uwzględnia potrzeb behawioralnych zwierząt hodowanych do celów produkcji futer, które są zasadniczo zwierzętami dzikimi⁴⁷. Może stanowić zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej i znacząco oddziaływać na środowisko. Może także stanowić zagrożenie dla zdrowia zwierząt i ludzi, co miało miejsce podczas pandemii COVID-19, kiedy stwierdzono możliwość przenoszenia między zwierzętami i na ludzi wirusa SARS-CoV-2. Światowa Organizacja Zdrowia Zwierząt (OIE) rekomenduje aktywne monitorowanie nerek i innych podatnych zwierząt futerkowych w kierunku zakażenia SARS-CoV-2, zmniejszenie ryzyka ewentualnego przenoszenia wirusa między fermami nerek czy norkami a ludźmi oraz zgłaszanie pozytywnych przypadków do OIE. Takie rekomendacje zaleca również Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) oraz Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC)⁴⁸. W Polsce wykaz ognisk SARS-CoV-2 u nerek publikuje GIW⁴⁹.

Nie bez znaczenia wydaje się także podnoszony aspekt etyczny hodowli i zabijania zwierząt wyłącznie ze względu na wartość ich futra, które wykorzystują głównie przedsiębiorstwa wytwarzające wysokiej klasy produkty związane z modą. Jak wskazuje Komisja Europejska⁵⁰ prawdziwe futro zajmuje rynek niszowy w ekosystemie odzieży, lecz generuje wysokie zyski. Chociaż w ostatnim czasie szereg marek luksusowych i innych niż luksusowe⁵¹ zaprzestało wykorzystywania futra z hodowlanych zwierząt futerkowych, nie należy lekceważyć obrotu związanego

⁴⁷ W 2001 r. Komitet Naukowy ds. Zdrowia i Dobrostanu Zwierząt Komisji Europejskiej przyjął sprawozdanie zatytułowane „*The welfare of animals kept for fur production*” [„Dobrostan zwierząt hodowanych do celów produkcji futer”] (https://food.ec.europa.eu/system/files/2020-12/sci-com_scah_out67_en.pdf), dotyczące dobrostanu niektórych gatunków zwierząt wykorzystywanych do produkcji futer. W sprawozdaniu stwierdzono, że klatki oraz praktyki i metody zarządzania stosowane w hodowli nerek i lisów powinny zostać w znacznym stopniu ulepszone w celu zapewnienia urozmaicenia środowiska wystarczającego do stymulowania normalnych zachowań zwierząt, takich jak zabawa i eksploracja otoczenia.

⁴⁸ Zob. OSR do projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania zakażeń SARS-CoV-2 u nerek oraz projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania zakażeń SARS-CoV-2 u nerek (nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi odpowiednio: 160, 245 i 347).

⁴⁹ Zob. Ogniska SARS-CoV-2 u nerek w Polsce, <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/sars-cov-2-u-nerek>.

⁵⁰ Zob. Komunikat Komisji w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej (EIO) Europa wolna od futer (Fur Free Europe), C/2023/8362 (Dz. Urz. C, C/2023/1559, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1559/oj>), s. 10.

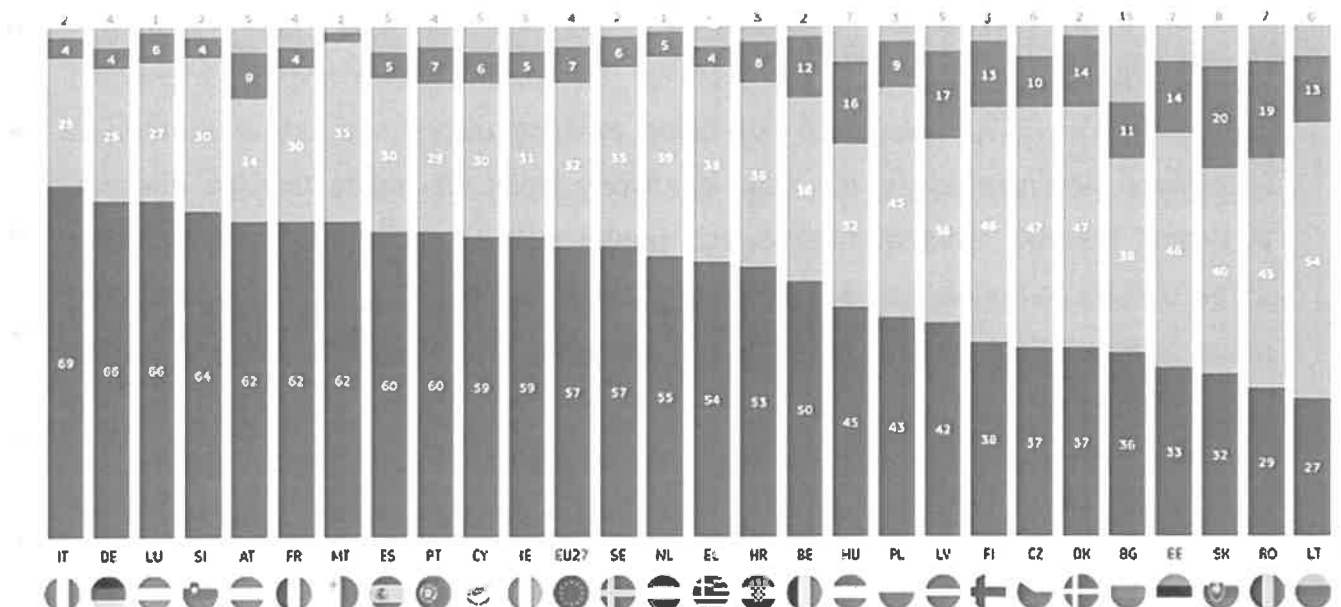
⁵¹ Zara, Armani, Tom Ford, Prada, Gucci, Versace, Michael Kors, Jimmy Choo, DKNY, Burberry, Chanel, Calvin Klein, Hugo Boss, Furla oraz Ralph Lauren przyjęły politykę niewykorzystywania futra, podobnie jak internetowe platformy do sprzedaży detalicznej – Net-A porter oraz Farfetch – a marka H&M zakazała stosowania futra z hodowlanych egzotycznych zwierząt futerkowych. Tamże, s. 11.

z odzieżowymi wyrobami futrzarskimi. Według badania Eurobarometr⁵² opublikowanego w 2023 r. przez Komisję Europejską zdecydowana większość Europejczyków (84%) uważa, że dobrostan zwierząt utrzymywanych w warunkach fermowych powinien być w ich kraju chroniony lepiej niż ma to miejsce obecnie. W kwestii hodowli zwierząt futerkowych ponad połowa badanych Europejczyków (57%) uważa, że hodowla taka powinna być surowo zakazana w UE, natomiast blisko jedna trzecia (32%) uważa, że można ją utrzymać, ale wyłącznie pod warunkiem zapewnienia lepszych warunków dobrostanu zwierząt. Analiza odpowiedzi według państwa członkowskiego UE pokazuje, że większość respondentów uważa, że stwierdzenie *hodowla zwierząt futerkowych powinna być całkowicie zakazana w UE* jest najbliższe ich poglądom w 18 państwach. Przynajmniej dwie trzecie respondentów podziela ten pogląd we Włoszech (69%), Niemczech i Luksemburgu (w obu krajach 66%). Natomiast stwierdzenie, że *hodowlę zwierząt futerkowych należy utrzymać, ale pod warunkiem ogólnoeuropejskich warunków dobrostanu tych zwierząt* jest najczęstszą odpowiedzią w dziewięciu państwach członkowskich UE: na Litwie (54%), w Danii i Czechach (w obu krajach 47%), Finlandii i Estonii (w obu krajach 46%), Polsce i Rumunii (w obu krajach 45%), Słowacji (40%) i Bułgarii (38%). Ponadto, osiąga wysokie odsetki w Holandii (39%) i Grecji (38%). Stwierdzenie *obecne warunki dobrostanu zwierząt futerkowych są do przyjęcia, więc nie widzi Pan(i) potrzeby zmiany obecnych działań* nie zajmuje pierwszego miejsca w żadnym z 27 państw członkowskich UE. Jednakże co najmniej jeden na dziesięciu respondentów wybiera to stwierdzenie w 11 krajach, przy czym najwyższy poziom odnotowano na Słowacji (20%), w Rumunii (19%) i na Łotwie (17%). Na koniec, ponad jeden na dziesięciu respondentów w Bułgarii (15%) twierdzi, że nie wie (rysunek 2).

Rysunek 2. Obecne praktyki rolnicze na poziomie UE. (QC6) Które z następujących stwierdzeń dotyczących hodowli zwierząt futerkowych jest najbliższe Pana(i) opinii? (%)

	Hodowla zwierząt futerkowych powinna być całkowicie zakazana w UE
	Hodowlę zwierząt futerkowych należy utrzymać, ale pod warunkiem przestrzegania ogólnoeuropejskich warunków dobrostanu tych zwierząt
	Obecne warunki dobrostanu zwierząt futerkowych są do przyjęcia, więc nie widzi Pan(i) potrzeby zmiany obecnych działań
	Trudno powiedzieć

⁵² *Special Eurobarometer 533. Attitudes of Europeans towards Animal Welfare.* European Union, 2023 (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2996>).

Źródło: *Special Eurobarometer 533. Attitudes of Europeans towards Animal Welfare*. European Union, 2023 (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2996>), s. 43.

Proponowany przez projektodawcę 15-letni okres przejściowy wydaje się mało ambitny wobec obaw dotyczących hodowli zwierząt futerkowych. Rozpatrując rozwiązania przyjęte przez inne państwa członkowskie, które wprowadziły zakazy na szczeblu krajowym, zasadne wydaje się rozważenie rozwiązań, które w krótszym okresie pozwolą Polsce na dołączenie do pozostałych 17 państw członkowskich, w których przyjęto całkowite lub częściowe zakazy hodowli zwierząt futerkowych. Dla przykładu, niektóre państwa członkowskie UE zapewniły rekompensatę hodowcom, na których takie zakazy miały wpływ.

Trudno jest się zgodzić, że proponowany przez projektodawcę proces wygaszania hodowli zwierząt futerkowych wpłynie pozytywnie na wizerunek Polski na arenie międzynarodowej jako kraju, który potrafi wprowadzić trudne zmiany w sposób sprawiedliwy i zrównoważony. Pozostajemy raczej państwem, które do tej pory nie podjęło konkretnych działań w tej sprawie. Potwierdza to również opowiedzenie się przez Polskę przeciwko zakazowi hodowli zwierząt futerkowych podczas posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się 26 czerwca 2023 r.⁵³ 17 państw członkowskich⁵⁴ poparło koncepcję takiego zakazu.

Wydaje się, że zarówno niewielki rozmiar branży hodowli zwierząt futerkowych oraz wyraźny trend malejący w eksporcie skór futerkowych z norek w Polsce, a także obawy społeczeństwa w odniesieniu do skutków takiej hodowli dla zdrowia,

⁵³ Tamże, s. 9.

⁵⁴ Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Niemcy, Estonia, Francja, Węgry, Chorwacja, Irlandia, Łotwa, Luksemburg, Litwa, Malta, Holandia, Słowacja i Słowenia.

środowiska i kwestie etyczne wskazują na konieczność podjęcia pilnych prac w celu wypracowania rzeczywistego kompromisu pomiędzy rolnikami – hodowcami zwierząt futerkowych a społeczeństwem. Projektodawca powołuje się na intensywne konsultacje z przedstawicielami związków zawodowych rolników i organizacjami branżowymi, lecz nie odwołuje się do konkretnych argumentów, które mogłyby okazać się kluczowe w rozwiązywaniu problemu.

Wskazać należy także, że Komisja Europejska po uzyskaniu opinii naukowej na temat dobrostanu zwierząt futerkowych do marca 2026 r. poinformuje, czy uważa za stosowne przedstawienie wniosku dotyczącego wprowadzenia – po okresie przejściowym – zakazu utrzymywania na fermach i uśmiercania hodowlanych norek, lisów, jenotów lub szynszyli⁵⁵.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 3 projektu, ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projekt nie przewiduje przeprowadzenia ewaluacji.

Autorzy:

Paweł Kościelny (pkt I, II, V, VIII, XI, XII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Olga Olkowska (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Daniela Kupis (pkt III)
specjalista w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

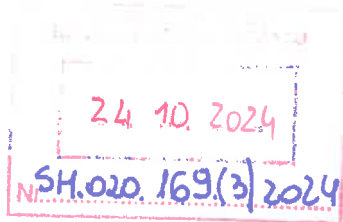
Ziemowit Cieślak

⁵⁵ Tamże, s. 12.

Warszawa 17.10.2024

Jarosław Sachajko

przedstawiciel wnioskodawców

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo dotyczące uzupełnienia uzasadnienia poselskiego projektu ustawy o ochronie zwierząt SH-020-169/24 zgodnie z wymogami art. 34 ust. 2 pkt 4 i 7 i art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu, przesyłam wymagane informacje.

Projektowana ustawa będzie miała następujące skutki społeczne: z jednej strony pozwoli przedsiębiorcom prowadzącym hodowlę zwierząt na futra na terenie Polski na prowadzenie jej w bezpieczny/pewny sposób przez najbliższe 15 lat, co umożliwi wielu z nich na spłacenie dotychczasowych zobowiązań i pozwoli uniknąć bankructwa przedsiębiorców, docelowo jednak doprowadzi do całkowitego wygaszenia tego typu produkcji w Polsce.

Po drugie, ustawa była konsultowana z przedstawicielami branży oraz organizacjami i związkami zawodowymi rolników, dlatego wygaszenie tej hodowli nie będzie się odbywało w kontrze i z uszczerbkiem dla przedsiębiorców - pozwoli im zakończyć produkcję w wyznaczonym terminie.

Po trzecie, będzie to także odpowiedź na postulaty organizacji od lat walczących o zakazanie hodowli zwierząt futerkowych.

Odnosnie skutków gospodarczych należy wskazać, że projekt ten pozwala na prowadzenie tego typu działalności w okresie wyznaczonym w ustawie, jednocześnie bez konieczności ponoszenia przez budżet państwa nakładów na odszkodowania dla branży. Pozwala na zakończenie działalności gospodarczej w sposób nie wywołujący konfliktów

ani roszczeń pomiędzy państwem, a przedsiębiorcami, których projekt dotyczy. Wdrożenie tego projektu spowoduje całkowite zakończenie na terenie Polski hodowli zwierząt na futra, będzie miało także wpływ na inne branże, np.: branżę produkcji spożywczej, np. jak szacuje Krajowa Rada Drobiarstwa - Izba Gospodarcza, każdego roku około 700 tysięcy ton pozostałości produkcji drobiowej trafia na ферmy zwierząt futerkowych. W przypadku prowadzenia zakazu ich hodowli, branża drobiarska będzie zmuszona do utylizacji tych odpadów, co wpłynie na rentowność produkcji. Jednak okres 15 lat wskazany w projekcie zapewni wystarczająco dużo czasu, aby branża drobiarska mogła przygotować się do tej zmiany.

W zakresie skutków finansowych należy wskazać, że ustawa ta nie generuje kosztów dla budżetu państwa, ponieważ zapewnienie bezpieczeństwa produkcji przez najbliższe 15 lat jest elementem konsensusu z branżą hodowli zwierząt futerkowych, dlatego też, **w przeciwieństwie do drugiego projektu, który został złożony w Sejmie w tym temacie, nie będzie wymagać wypłaty odszkodowań ani rekompensat.** Państwo utraci natomiast wpływy podatkowe, które trafiały do budżetu z tytułu prowadzenia tego typu działalności. **W 2020 roku szacowane były one na 11 mln zł rocznie.**

W zakresie skutków prawnych należy przede wszystkim wskazać na wprowadzenie zakazu prowadzenia hodowli zwierząt futerkowych, połączonego z ustanowieniem okresu 15 lat, podczas których prowadzenie tej działalności będzie możliwe. **Ważnym aspektem jest także to, że projekt nie wywoła konieczności zapłaty odszkodowań dla hodowców, czyli nie obciąży budżetu państwa.**

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot regulacji podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych. Wypełniony formularz notyfikacyjny, tzw. formularz A, stanowi załącznik do uzasadnienia.

W ocenie wnioskodawcy proponowany projekt ustawy jest zgodny z Konstytucją RP.

art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu, przesyłam wymagane informacje.

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ na sytuację mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Projekt został skonsultowany z organizacjami branżowymi zarówno z branży hodowców zwierząt futerkowych, jak i z szeroko rozumianej branży rolno-spożywczej. Wobec negatywnych trendów pojawiających się na forum Unii Europejskiej, przedsiębiorcy prowadzący tę działalność mają świadomość, że produkcja w tej branży będzie się stawała coraz trudniejsza na terenie UE. Projekt wpłynie na przedsiębiorców, szczególnie z sektora hodowli zwierząt futerkowych oraz wytwarzania futer, w wyniku ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej na terenie określonych stref. Spowoduje to zmniejszenie obciążeń przedsiębiorców przy jednoczesnym zmniejszeniu konfliktów społecznych związanych z prowadzeniem określonej działalności.

Projekt jest zgodny z przepisami ustawy Prawo przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 6 marca 2018 r., Prawo przedsiębiorców, w związku z tym, że zachodzi tutaj stwierdzenie wpływu projektu aktu normatywnego na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, w projekcie dąży się do proporcjonalnego ograniczania obowiązków administracyjnych wobec tych przedsiębiorców.

Z wyrazami szacunku

Jarosław Sachajko

przedstawiciel wnioskodawców

Sekretariat Szefa KS

L.dz.

Data wpływu... 25. 07. 2024

Prezes
Adam Glapiński

Warszawa, lipca 2024 r.

DP.IV.024.83.2024.MJ

Pan

Jacek Cichocki

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie,

W nawiązaniu do pisma z dnia 3 lipca 2024 r. (znak: SPS-WP.020.173.5.2024) dotyczącego *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt*, uprzejmie informuję, że Narodowy Bank Polski nie zgłasza uwag do powyższego dokumentu.

Z poważaniem

Prezes
Narodowego Banku Polskiego
Adam Glapiński

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.173.10.2024

Data wpływu 25. 07. 2024

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 17 lipca 2024 r.

BSA I.021.25.2024

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1801.324.2024

Data wpływu ...25.07.2024

Pan

Dariusz Salamonczyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 3 lipca 2024 r., znak: SPS-WP.020.173.5.2024, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że **poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt** nie podlega opiniowaniu.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.173.12.2024

Data wpływu ...26.07.2024r...

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	268171.534892.286057
Nazwa dokumentu	BSA I.021.25.2024 - pismo przewodnie.pdf
Tytuł dokumentu	BSA I.021.25.2024 - pismo przewodnie
Sygnatura dokumentu	BSA I.021.25.2024
Data dokumentu	17.07.2024 22:18:08
Skrót dokumentu	A0B6008F6C3194C1AB01B8DC0DA060757 94C0EB9
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	17.07.2024
Sygnatariusz	Małgorzata Manowska; SN
Stanowisko	Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.120.1.1.
Data wydruku:	18.07.2024 09:59:12
Autor wydruku:	Zawrzykraj Agnieszka w zastępstwie za SEKRETARIAT BIURA STUDIÓW I ANALIZ

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 29/07 2024 r.

1001-1.0280.181.2024

dot. SPS-WP.020.173.5.2024

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

SEKRETARIAT SZEFA KANCELARII SEJMU
L.dz. DS-1803.8.2024
Data wpływu 1.08.2024

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 lipca 2024 r., dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt (bez numeru druku sejmowego), przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2024 r., poz. 390), uprzejmie informuję, że nie przedstawiam stanowiska w sprawie.

Łączę wyrazy szacunku,

Adam Bodnar

Adam Bodnar

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-WP.020.173.13.2024
Data wpływu 01.08.2024

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/842/2024

Warszawa, 30.07.2024 r.

Pan Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z pismem z dnia 3 lipca 2024 r., znak: SPS-WP.020.173.5.2024, przy którym przekazano do konsultacji publicznych *poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt*, przedstawiam następujące stanowisko samorządu rolniczego.

W projekcie ustawy nie uwzględniono systemów wsparcia w postaci dotacji i pożyczek dla gospodarstw utrzymujących zwierzęta futerkowe, pozwalające na zmianę profilu produkcji. Wprowadzenie takich rozwiązań pozwoli tym gospodarstwom stopniowo dywersyfikować źródła dochodów i rozwój innego profilu produkcyjnego, który w przyszłości zastąpi dotychczasową działalność.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH
WIKTOR SZMULEWICZ

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.173.14.2024

Data wpływu 01.08.2024

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFKOS

L.dz. DS. 1804.345.2024

Data wpływu 1.08.2024

74

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
WP.420.59.2024

Warszawa, 14 listopada 2024 r.

dot. SPS-WP.020.173.5.2024

DS. 1804. 454. 2024
Data wpływu 15 XI 2024

Pan Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 9 lipca 2024 r. uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu w dniu 5 listopada 2024 r. postanowiła nie zajmować stanowiska w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, gdyż nie dotyczy on, określonego w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2021 r., poz. 269 ze zm.), zakresu spraw podlegających opiniowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.173.22.2024

Data wpływu 18.11.2024r.

Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Dagmara Pawełczyk-Woicka

/podpisano elektronicznie/

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA